

**ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО ЗАСТРАХОВАНЕ И ФИНАНСИ –
СОФИЯ**

**ПРАВИЛНИК
ЗА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ
НА ВИСШЕТО УЧИЛИЩЕ ПО ЗАСТРАХОВАНЕ И
ФИНАНСИ**

**Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. Този правилник регламентира ръководството, изпълнителите, формите за организация и финансирането на научноизследователската дейност във Висшето училище по застраховане и финанси, наречано по-нататък „висшето училище“ или „училището“.

Чл. 2. (1) Научноизследователската дейност по смисъла на този правилник обхваща проучвателна, аналитична, консултантска, експертна и други творчески дейности.

(2) Дейностите по ал. 1 се осъществяват системно с цел да се придобият нови знания, да се увеличи обемът на вече придобити знания, както и да се постигне тяхното прилагане в образованието, науката и обществената практика и повишаване на научната квалификация на осъществяващите ги лица във висшето училище.

(3) Осъществяването на научни изследвания е неделима част от дейността на членовете на академичния състав на висшето училище.

(4) Научните изследвания в приоритетни области на икономиката и практиката се насърчават от ръководството на висшето училище.

**Глава втора
РЪКОВОДСТВО НА
НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ ВЪВ
ВИСШЕТО УЧИЛИЩЕ**

Чл. 3. (1) (изм. с решение на АС от 01.03.2022г., Протокол № 2) Научноизследователската дейност във висшето училище се ръководи от заместник-ректора.

(2) (изм. с решение на АС от 01.03.2022г., Протокол № 2) Заместник-ректорът:

1. подпомага ректора във връзка с научноизследователската дейност и докторантското обучение във висшето училище и го представлява в

случайте, когато е упълномощен от него;

2. прави предложение пред академичния съвет за основните насоки на научната политика на висшето училище;

3. внася ежегодно в академичния съвет годишни планове за научната дейност във висшето училище и отчети за тяхното изпълнение;

4. предлага за назначаване от ректора на ръководители и участници в изследователски проекти и консултантски договори;

5. контролира съвместно с ректора изпълнението на изследователски проекти и консултантски договори;

6. (*изм., с решение на АС от 01.03.2022г., Протокол № 2*) контролира съвместно с ректора и финансовия директор разходването на средствата за научни изследвания на висшето училище;

7. ръководи организационно Центъра за научни изследвания и докторантско обучение към висшето училище;

8. ръководи съвета на докторските програми към висшето училище;

9. решава и други въпроси във връзка с научноизследователската дейност на академичния състав, студентите и докторантите в рамките на предоставените му правомощия от ректора или от академичния съвет.

Чл. 4. Специфични функции по ръководство и контрол на научноизследователската дейност на академичния състав, студентите и докторантите във висшето училище изпълняват ръководителите на катедрите, ректорът и академичният съвет.

Глава трета **ИЗПЪЛНИТЕЛИ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА** **ДЕЙНОСТ ВЪВ ВИСШЕТО УЧИЛИЩЕ**

Чл. 5. (1) Научноизследователска дейност се осъществява от отделни изследователи-членове на академичния състав на висшето училище, докторанти, студенти и външни специалисти или от техни обединения в научни или програмни колективи.

(2) Членовете на академичния състав на висшето училище осъществяват научноизследователска дейност по всички направления и форми, определени с този правилник, съобразно своите възможности, без ограничения в броя на едновременно изпълняваните научни задачи.

(3) Членовете на академичния състав на висшето училище осъществяват научноизследователска дейност:

1. самостоятелно при:

а) изпълнението на научни поръчки, възложени от висшето училище;

б) изпълнението на задачи по сключени индивидуални договори за научноизследователска работа с външни организации и лица;

в) подготовката на научни трудове;

г) разработването на нови или усъвършенствани лекционни курсове;
д) изпълнението на задачи по сключени индивидуални договори за обучение на докторанти;

2. като членове на постоянни научни или временни програмни колективи за изпълнението на научни поръчки на висшето училище, по договори по международни проекти, договори за консултантски услуги и други форми;

3. като членове на научни колективи към международни изследователски центрове и други подобни структури, в които членува висшето училище.

(4) Членовете на академичния състав сами избират направленията и формите за осъществяване на научноизследователска дейност съобразно приоритетите на висшето училище.

(5) При необходимост висшето училище може да привлича за осъществяване на научноизследователска дейност и докторантско обучение и външни преподаватели, научни работници и специалисти от практиката.

(6) Научноизследователската дейност на членовете на академичния състав се подпомага от лица, изпълняващи технически и други спомагателни функции.

Чл. 6. Индивидуалното научно развитие на членовете на академичния състав на висшето училище се осъществява чрез:

1. различни форми на професионална специализация и обмен на опит в страната и в чужбина;

2. разработване на дисертации, монографии, студии, статии и други научни трудове и изследвания;

3. подготовка на лекционни курсове и учебна литература, необходима за обучението на студентите и докторантите в училището по съответните учебни дисциплини;

4. други форми, избрани от членовете на академичния състав.

Чл. 7. (1) Висшето училище насърчава и подпомага научното развитие на членовете на академичния състав чрез предоставяне на творчески отпуск, осигуряване на необходимата материално-техническа база, научно-техническа информация, консултантска помощ, специализации, финансови средства за участие във външни научни прояви, защита на дисертационни трудове и други начини за подпомагане.

(2) Ползването и отчитането на творчески отпуск става съгласно изискванията на чл. 55, ал. 2 от Закона за висшето образование и чл. 54 от Правилника за устройството и дейността на висшето училище.

Чл. 8. (1) Административното обслужване, методическото и информационното осигуряване, организацията, текущата координация и контролът на научноизследователската дейност във висшето училище се осъществяват от Центъра за научни изследвания и докторантско обучение

към висшето училище.

(2) Наред с дейностите по ал. 1 Центърът за научни изследвания и докторантско обучение:

1. участва при разработването на стратегията за развитието на висшето училище в частта за приоритетите и целите на научноизследователската му дейност;

2. разработва годишни планове за научноизследователската дейност във висшето училище и отчети за тяхното изпълнение;

3. подпомага заместник-ректора по научната дейност и докторантско обучение при подготовката и провеждането на научни форуми във висшето училище;

5. осъществява и други дейности, възложени от заместник-ректора по научната дейност и докторантско обучение, ректора или академичния съвет на висшето училище.

Чл. 9. (1) (*изм. с решение на АС от 01.03.2022г., Протокол № 2*)

Ректорът назначава по предложение на заместник-ректора ръководителите и участниците в изследователски проекти и консултантски договори.

(2) Ръководителите на изследователските проекти и консултантските договори следят за спазването на договорените условия и изисквания, както и за изпълнението на проектите и сключените договори, финансиирани от външни източници.

Чл. 12. (1) Академичният съвет определя реда и начина за възлагане, отчитане, оценяване и признаване на научноизследователската дейност от членовете на академичния състав съобразно действащите нормативни актове, които гарантират авторските права и възнагражденията им.

(2) Индивидуалният принос в научноизследователската дейност на членовете на академичния състав на висшето училище се оценява при тяхното атестиране по предварително оповестени критерии, както и при формиране на трудовото им възнаграждение.

Чл. 13. (1) Научноизследователската дейност на членовете на академичния състав на висшето училище се планира и отчита в индивидуалните планове за заетостта им за съответната учебна година.

(2) Научноизследователската дейност на докторантите се планира в техните индивидуални учебни планове и се отчита по календарни години за срока на обучението им.

Чл. 14. (1) Студентската научноизследователска дейност във висшето училище се осъществява в следните форми:

1. участие на студентите в съвместни разработки с членове на академичния състав в рамките на научноизследователските програми и проекти;

2. участие в международни проекти, обмяна на опит и други форми на международно студентско сътрудничество;

3. разработване на доклади от студентите под научното ръководство на членове на академичния състав на висшето училище;

4. участия в студентски научни конференции, организирани от висшето училище или от други институции;

5. публикуване на студентски доклади в изданията на висшето училище и в сборници с отличени доклади на студентските научни конференции;

6. други форми за осъществяване и популяризиране на студентски научни изследвания.

(2) Организацията и осъществяването на студентската научноизследователска дейност се подпомага от катедрите и студентския съвет към висшето училище.

(3) Докторантите във висшето училище могат да осъществяват научноизследователска дейност самостоятелно или в определените в ал. 1 форми за такава работа на студентите.

Глава четвърта

ФОРМИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ ВЪВ ВИСШЕТО УЧИЛИЩЕ

Чл. 15. Формите за организация на научноизследователската дейност във висшето училище са:

1. (*изм., с решение на АС от 01.03.2022г., Протокол № 2*) научноизследователски програми и проекти, финансиирани със средства за научни изследвания на висшето училище или със средства от фонд „Научни изследвания” към Министерството на образованието и науката, Европейския съюз и други донори;

2. вътрешно и международно научноизследователско сътрудничество;

3. договори за научни разработки, поръчани от външни организации;

4. консултантска дейност;

5. научни прояви с местен, национален и международен характер;

6. други форми, съгласувани между изпълнителите и ръководството на висшето училище.

Чл. 16. (1) Научноизследователското сътрудничество във висшето училище се осъществява по договори на двустранна и многостраница основа или под друга форма на съгласуване на интересите с научни, научно-учебни, учебни и бизнес организации, с юридически и физически лица в страната и в чужбина.

(2) Сътрудничеството по ал. 1 се осъществява по инициатива на висшето училище, на катедрите, на отделни членове на академичния състав или на другата страна и с решение на академичния съвет.

(3) Целта на научноизследователското сътрудничество е повишаване

на качеството и интернационализиране на научноизследователската дейност във висшето училище с цел достигане на равнището на международните стандарти и нивото на съвременната наука.

Чл. 17. (1) Планирането, осъществяването и ръководството на международното научноизследователско сътрудничество се уреждат съгласно законодателствата на съответните страни, сключените договори и този правилник.

(2) Собствеността върху научните продукти, резултат от международно научноизследователското сътрудничество, се урежда между страните-участници съобразно действащото законодателство за закрила на интелектуалната собственост в съответните страни и сключените договори.

Чл. 18. (1) Висшето училище организира и провежда самостоятелно или в сътрудничество с други институции научни форуми с местен, национален и международен характер (конференции, симпозиуми, семинари, кръгли маси и други форуми).

(2) Научните форуми по ал. 1 целят издигането и укрепването на авторитета на висшето училище като научноизследователски център в областта на икономическата и финансовата наука и бизнес-практиката чрез популяризиране на резултатите от научноизследователската му дейност сред научната общност и потенциалните потребители на негови научни продукти.

Чл. 19. (1) Катедрите във висшето училище правят ежегодно предложения за включване в годишния план на научни форуми, организирани от висшето училище.

(2) Катедрите във висшето училище могат да провеждат научни форуми по тяхно решение за сметка на други финансови източници при съгласуване с ръководството на висшето училище. Те могат да се организират самостоятелно или съвместно със заинтересовани организации и лица от страната и чужбина.

(3) Подготовката на научните форуми се осъществява от организационен комитет, като неговият състав се утвърждава от ректора. Когато научните форуми се провеждат съвместно с други организации и лица, ректорът определя членовете на организационния комитет от страна на висшето училище.

(4) Разходите по подготовката и провеждането на научните форуми се финансират по утвърдена от ректора план-сметка.

Чл. 20. (1) Материалите от научните форуми се публикуват изцяло или частично в изданията на висшето училище или в други специализирани издания.

(2) Научният продукт, разработен в изпълнението на договор за научен форум, е собственост на висшето училище или съвместна

собственост с контрагента по договора.

Чл. 21. Издателството на висшето училище подпомага популяризирането на резултатите от научноизследователската дейност съгласно Правилника за издателската дейност на висшето училище.

Глава пета **ФИНАНСИРАНЕ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ ВЪВ ВИСШЕТО УЧИЛИЩЕ**

Чл. 22. (1) (изм., с решение на АС от 01.03.2022г., Протокол № 2)
Научноизследователската дейност във висшето училище се финансира със средства за научни изследвания на висшето училище, фонд „Научни изследвания” към Министерството на образованието и науката, програми на Европейския съюз и други донори.

(2) (отм., с решение на АС от 01.03.2022г., Протокол № 2)

Чл. 23. (1) (изм., предишна ал.2 с решение на АС от 01.03.2022г., Протокол № 2) Постъпилите средства от консултантски договори, договори по научноизследователски или образователни програми и проекти, финансиирани от национални или от чуждестранни източници, се разходват съобразно клаузите на склучените договори.

Чл. 24. (изм., с решение на АС от 01.03.2022г., Протокол № 2)
Средствата за научни изследвания на висшето училище се набират от:

1. бюджета на висшето училище;
2. договорени средства по международни образователни програми, изпълнявани съвместно с български и чуждестранни висши училища;
3. постъпления от български и чуждестранни юридически и физически лица за изпълнението на научни програми, задачи и научни прояви съвместно с висшето училище;
4. финансова помощ от правителствени, неправителствени и други организации;
5. постъпления от продажба на готови научни продукти, ноу-хау, документация и други резултати от дейности, финансиирани със средства на фонда;
6. целеви средства от държавни органи, търговски дружества и други организации за изпълнението на научноизследователски програми, задачи и научни прояви, организирани съвместно с висшето училище;
7. приходи по склучени договори от висшето училище с външни организации и лица за осъществяване на научноизследователска и консултантска дейност съобразно клаузите на договорите;
8. дарения, завещания, наследства, спонсорство и реклама;
9. лихви по сметката на фонда;
10. други целеви приходи.

Чл. 25. (отм., с решение на АС от 01.03.2022г., Протокол № 2)

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Този правилник отменя Правилника за научноизследователската дейност във Висшето училище по застраховане и финанси, приет на заседание на Висшия училищен съвет с Протокол № 4 от 29.09.2005 г.

§ 2. Неуредените в правилника въпроси във връзка с научноизследователската дейност се решават от ректора или от академичния съвет съобразно техните компетенции.

Правилникът е приет на заседание на академичния съвет с Протокол № 2 от 22.02.2007 г., изменен и допълнен с Протокол № 7 от 09.11.2007 г., Протокол № 1 от 15.01.2009 г., Протокол № 3 от 26.07.2011 г., Протокол № 5 от 01.12.2011 г., Протокол № 1 от 10.01.2013 г., Протокол № 2 от 16.01.2014 г., Протокол № 6 от 28.07.2014 г., Протокол № 3 от 11.05 2015 г. и актуализиран на негово заседание с Протокол № 2 от 27.03.2019 г., Протокол № 2 от 01.03.2022г.